

Liturgische suggesties

Werelddiaconaat

Zondag voor het Werelddiaconaat

Zondag Werelddiaconaat wordt elk jaar gehouden op de vierde zondag van de Veertigdagentijd. Dit jaar wordt er stil gestaan bij het werelddiaconaat op zondag 26 maart 2017.

Reeds vele jaren stelt de commissie Kerk en Wereld liturgische suggesties voor om maatschappelijk werk van de Kerk onder de aandacht te brengen. Dit jaar heeft de commissie Kerk en Wereld aan Protestantse Solidariteit gevraagd om de voorbereidingen voor deze speciale zondag te treffen. 2017 is een belangrijk jaar voor Protestantse Solidariteit, omdat het haar 40-jarige jubileum viert. Ds. Douwe Boelens heeft voor Protestantse Solidariteit in het kader van het werelddiaconaat liturgische suggesties voorbereidt.

Protestantse Solidariteit

Protestantse Solidariteit is een christelijke ontwikkelingsorganisatie, die ondersteuning biedt bij rampen en verschillende ontwikkelingsprojecten. We engageren ons om samen met de meest kwetsbare gemeenschappen ernaar te streven hen hun waardigheid terug te geven zoals God het heeft voorzien. Want Protestantse Solidariteit is er van overtuigd dat elke mens het fundamenteel recht heeft op een waardig leven. Bij personen die zich in een kwetsbare situatie bevinden omwille van ziekte, rampen of naar aanleiding van geweld, wordt die waardigheid bedreigd als zij geconfronteerd worden met armoede, lijden en stigmatisatie. Protestantse Solidariteit wil dat iedereen met opgeheven hoofd kan leven in zijn of haar gemeenschap.

Protestantse Solidariteit maakt deel uit van de ACT Alliance, dat wereldwijd meer dan 140 kerken en confessionele organisaties verbindt. We werken rechtstreeks en nauw samen met onze partners onder andere voor humanitaire doeleinden.

In 1977 werd de vzw "Solidariteit en Hulpbetoon" opgericht om sociale, educatieve en medische projecten in ontwikkelingslanden te steunen door de voorloper van de Verenigde Protestantse Kerk van België (VPKB). Enkele jaren later wordt de naam veranderd "Solidariteit en Hulpbetoon" wordt "Solidarité Protestante – Protestantse Solidariteit", met een verlangen om heel België te werken. De activiteiten worden voortgezet: landbouwprojecten worden ondersteund, educatieve projecten zien de dag, en noodhulp wordt verleend bij rampen.

In 2000 specialiseert Protestantse Solidariteit zich in gezondheidszorg en ze gaat de strijd aan tegen epidemieën zoals HIV, tuberculose en lepra. Daarnaast willen PS zich inzetten voor vrouwen en kinderen die het slachtoffer zijn van gender en seksueel geweld.

Meer informatie over Protestantse Solidariteit en zijn projecten:

www.solidariteprotestante.be/nl

Info? Protestantse Solidariteit, Brogniezstraat 46, 1070 Brussel,

+32 2 510 61 80, info@solidariteprotestante.be

Project in de kijker: Mobiliteit voor allen

Lepra is in Europa volledig uitgeroeid maar in bepaalde werelddelen woedt de ziekte nog steeds voort. Zo ook in Guinée waar Protestantse Solidariteit samen met haar lokale partner Mission Philafricaine (MPA) werkt.

Foto 1: Een 8-jarige jongen met klompvoet

Lepra is een chronische besmettingsziekte die wordt veroorzaakt door een bacterie, die wordt doorgegeven via kleine vochtdeeltjes (zoals hoesten en niezen). Het goede nieuws is: lepra is volledig te genezen. Door een mix van drie verschillende medicijnen gedurende 6 tot 8 maanden wordt de bacterie helemaal overwonnen.

Het slechte nieuws is: de gevolgen van lepra zijn onomkeerbaar. Bij de ziekte wordt het zenuwstelsel aangetast, waardoor de ledematen vervormen en ze gevoelloos worden. Lepra-patiënten voelen geen pijnprikkels. Dit is gevaarlijk want zo kunnen oppervlakkige wonden ontsteken. De ontsteking of verminking kan in der mate gevorderd zijn dat er ledematen geamputeerd moeten worden.

Hoewel de ziekte dus perfect bestreden kan worden, blijven de gevolgen duidelijk zichtbaar. Velen blijven levenslang verminkt, worden uitgesloten door de gemeenschap en verstoppen hun ziekte om aanvaard te blijven door vrienden en familie.

Het medisch centrum van onze lokale partner MPA is één van de enige centra met een orthopedisch atelier. Dit atelier maakt o.a. krukken en prothesen voor oud-lepra patiënten. Dit is voor de patiënten een geschenk want dankzij de prothesen/krukken zijn ze in staat om voor zichzelf en hun familie te zorgen. Ze zijn niet afhankelijk van andere mensen. Dit helpt om het stigma rond lepra te breken. Het orthopedische atelier verzorgt ook prothesen en krukken voor andere aandoeningen zoals kloppvoet.

Protestantse Solidariteit ondersteunt het orthopedisch atelier door enerzijds in te zetten op modern materiaal en opleiding en anderzijds door de patiënten te helpen om hun behandeling tot het einde te volgen. De focus ligt de eerste drie jaar op het moderniseren van het atelier en de opleiding van het personeel zodat de patiënten meer beweegruimte krijgen door betere prothese dan houten prothesen en krukken. Zoals de foto illustreert: een houten voet, gemaakt uit lokale materialen, heeft niet dezelfde kwaliteiten en bewegelijkheid als een kunststoffen voet met verschillende articulaties.

Foto 3: Een 45-jarige man met een geamputeerd been ten gevolge van lepra

Foto 2: Rudy Liagre, bestuurslid op bezoek in Guinée, samen met een lepra-patiënt met een ontstoken voet.

Foto 4: Een zicht op het materiaal en de prothesen gemaakt in het orthopedische atelier.

Twee Bijbellezingen

We hebben op grond van het *Oecumenisch Leesrooster* gekozen voor twee lezingen: Zacharia 8:1-23 en Johannes 6:1-15. Dit zijn de zogenoemde ‘alternatieve lezingen’ volgens het ‘*Luthers Leesrooster*’. (Als Brieflezing zou hier in principe Galaten 4:22-5:1a kunnen worden toegevoegd. Wij zullen die verder niet behandelen.)

Zacharia 8:1-23

1 Maar nu luidt het woord van de HEER van de hemelse machten: 2 ‘Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Ik brand van liefde voor Sion; met vurige liefde neem ik het op voor Jeruzalem.

3 Dit zegt de HEER: Ik keer terug naar de Sion en kom in Jeruzalem wonen. “Stad van trouw” zal Jeruzalem heten, en de berg van de HEER van de hemelse machten “Heilige berg”.

4 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Opnieuw zullen er op de pleinen van Jeruzalem oude mensen zitten, steunend op hun stok vanwege hun hoge leeftijd, 5 en de straten zullen krioelen van de spelende kinderen. 6 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Ook al lijkt het jullie, die van dit volk nog over zijn, nu onmogelijk, waarom zou het voor mij onmogelijk zijn? – spreekt de HEER van de hemelse machten. 7 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Ik zal mijn volk bevrijden uit het land waar de zon opkomt en het land waar de zon ondergaat 8 en hen naar Jeruzalem brengen. Daar zullen ze wonen. Zij zullen mijn volk zijn en ik hun God, in onwankelbare trouw.

9 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Nu jullie deze woorden uit de mond van de profeten hebben gehoord, moeten jullie volhouden. Het huis van de HEER van de hemelse machten is nu gegrondvest; de herbouw van de tempel is begonnen. 10 Vóór die tijd bracht de arbeid van mens en dier niets op, en wie maar een voet buiten de deur zette werd belaagd, want ik had iedereen tegen iedereen opgezet. 11 Maar nu behandel ik jullie niet meer als vroeger – spreekt de HEER van de hemelse machten. 12 Nu is het zaad gezegend: de wijnstok zal vrucht dragen, de aarde zal haar opbrengst geven, de hemel zal zijn dauw afstaan. Dit alles zal ik schenken aan wie er van dit volk nog over zijn.

13 Vroeger golden jullie bij de andere volken als vervloekt, Juda en Israël, maar nu ik jullie te hulp kom, zullen ze jullie als gezegend beschouwen. Geef dus de moed niet op en houd vol! 14 Want dit zegt de HEER van de hemelse machten: Toen jullie voorouders mijn woede opwekten, nam ik me voor dit volk kwaad te doen – zegt de HEER van de hemelse machten – ,en dat heb ik ook gedaan, zonder erop terug te komen. 15 Maar nu heb ik me voorgenomen om het volk van Jeruzalem en Juda goed te doen. Geef dus de moed niet op.

16 Hier moeten jullie je aan houden: Spreek de waarheid tegen elkaar, bewaar de vrede door eerlijk en rechtvaardig recht te spreken; 17 wees er niet op uit om een ander kwaad te doen en laat je niet verleiden tot meened, want daar heb ik een afkeer van – spreekt de HEER.’

18 En de HEER van de hemelse machten richtte zich tot mij: 19 ‘Dit zegt de HEER van de hemelse machten: De vastendagen in de vierde en de vijfde maand en de vastendagen in de zevende en de tiende maand zullen voor Juda veranderen in blijde feestdagen vol vreugde en vrolijkheid. Maar let wel: houd de vrede en waarheid in ere! 20 Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Er zullen opnieuw mensen komen uit allerlei landen en steden. 21 De inwoners van de ene stad zullen naar de volgende stad gaan en zeggen: “Ga met ons mee. Wij zijn op weg om eer te bewijzen aan de HEER van de hemelse machten en zijn gunst af te smeken.” 22 Grote en machtige volken zullen naar Jeruzalem komen om daar de HEER van de hemelse machten te vereren en zijn gunst af te smeken.

23 En dit zegt de HEER van de hemelse machten: Als die tijd is gekomen, zullen tien mannen uit volken met verschillende talen een Joodse man bij de slip van zijn mantel grijpen met de woorden: "Wij willen ons bij u aansluiten, want we hebben gehoord dat God bij u is."

Deze profetie van Zacharia stamt uit de Perzische tijd, als een deel van de Judese ballingen al uit Babylonië is teruggekeerd. Zacharia is werkzaam in Jeruzalem. Na het einde van de ballingschap heerst er teleurstelling, omdat het echte herstel nog is uitgebleven, zelfs nu men in Jeruzalem met de herbouw van de tempel begonnen is.

Zacharia verkondigt de boodschap die hem van God geschonken is, dat er een periode van vrede en voorspoed op komst is. Het volk wordt opgeroepen de herbouw van de tempel door te zetten en om rechtvaardigheid na te streven.

Het achtste hoofdstuk is het hoogtepunt van dit (eerste) gedeelte. Na hoofdstuk 8 volgt nog een serie profetieën, waarin het verhalend karakter niet meer aanwezig zal zijn.

Lieflijk in hoofdstuk 8 is het beeld van de kinderen die opnieuw zullen spelen in de straten van Jeruzalem, terwijl oude mensen, steunend op hun stok vanwege hun hoge leeftijd, zullen zitten op de pleinen van de stad. Ook lieflijk is de verwachting dat iedere Joodse man door tien heidenen benaderd zal worden omdat ze zich bij het volk van Jeruzalem willen aansluiten. Ze hebben gehoord "dat God bij hen is."

De oproep die hieraan verbonden is, is dat het volk voortgaat met de herbouw van de tempel, maar vooral ook dat de waarheid gesproken wordt, de vrede bewaard wordt door rechtvaardig recht te verschaffen. De tempel en het recht: ze moeten samen worden hersteld, omdat ze ten diepste met elkaar verbonden zijn.

"Maar let wel: houd de vrede en waarheid in ere!" (vs. 19) De boodschap op Zondag Werelddiaconaat luidt, dat vrede en voorspoed zegeningen zijn, die beschermd en gekoesterd moet worden door rechtvaardig recht te verschaffen. De roeping van Israël en van de kerk is, om langs die weg eer te brengen aan de God van het Verbond.

Johannes 6:1-15

1 Daarna ging Jezus naar de overkant van het Meer van Galilea (ook wel het Meer van Tiberias genoemd). 2 Een grote menigte mensen volgde hem, omdat ze gezien hadden welke wondertekens hij bij zieken deed. 3 Jezus ging de berg op, en ging daar met zijn leerlingen zitten. 4 Het was kort voor het Joodse pesachfeest.

5 Toen Jezus om zich heen keek en zag dat die menigte naar hem toe kwam, vroeg hij aan Filippus: 'Waar kunnen we brood kopen om deze mensen te eten te geven?' 6 Hij vroeg dat om Filippus op de proef te stellen, want zelf wist hij al wat hij zou gaan doen. 7 Filippus antwoordde: 'Zelfs tweehonderd denarie zou niet voldoende zijn om iedereen een klein stukje brood te geven.'

8 Een van de leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, zei: 9 'Er is hier wel een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen – maar wat hebben we daaraan voor zoveel mensen?' 10 Jezus zei: 'Laat iedereen gaan zitten.' Er was daar veel gras, en ze gingen zitten; er waren ongeveer vijfduizend mannen.

11 Jezus nam de broden, sprak het dankgebed uit en verdeelde het brood onder de mensen die er zaten. Hij gaf hun ook vis, zoveel als ze wilden. 12 Toen iedereen volop

gegeten had zei hij tegen zijn leerlingen: 'Verzamel nu de overgebleven stukken brood, zodat er niets verloren gaat.' 13 Dat deden ze en ze vulden twaalf manden met wat overgebleven was van de vijf gerstebroden die men had gegeten. 14 Toen de mensen het wonderteken dat hij gedaan had zagen, zeiden ze: 'Hij moet wel de profeet zijn die in de wereld zou komen.'

15 Jezus begreep dat ze hem wilden dwingen om mee te gaan en hem dan tot koning zouden uitroepen. Daarom trok hij zich terug op de berg, alleen.

De broodvermenigvuldiging is het enige wonder dat de evangeliën alle vier beschrijven, wat het belang ervan onderstreept.

De verwijzing naar het pesachfeest (vs. 4) is veelzeggend. Er wordt vooruit gewezen naar dood en opstanding, maar ook naar het brood dat later in de handen van de apostelen gedeeld en vermenigvuldigd zal worden tot in verre landen. ("Vermenigvuldigd door te delen.") "Ik ben het brood dat leven geeft," zal Jezus dan zeggen (vs. 35).

Toch spreekt het verhaal ook over verantwoordelijkheid voor mensen die lijfelijke honger hebben. Jezus zelf is het, die vraagt waar brood voor deze mensen gekocht kan worden. De leerlingen staan in deze grote menigte met lege handen: "Zelfs 200 denarie zou niet voldoende zijn..." - maar krijgen de boodschap mee om het er toch op te wagen met wat er is.

Er wordt in het verhaal gesproken over vijfduizend mannen; in Matteüs 14:21 wordt er zelfs aan toegevoegd dat de vrouwen en kinderen hierin niet waren meegeteld. Gelukkig worden ze in onze tijd wel meegeteld! In onze hulp aan onze medemens is iedereen gelijkwaardig als mens, als naaste, broeder of zuster, kind van God.

Het wonder waar ook in onze tijd om gevraagd wordt, is dat we leren delen wat we hebben: daaraan verleent God zijn zegen.

Liedsuggesties

Een prachtig lied bij deze zondag is **NLB 546** "Wees blijde nu, in 't midden van het lijden/Klein-Pasen"; het sluit volledig aan bij de twee voorgestelde lezingen. Mocht de melodie in de gemeente onbekend zijn, dan is deze zondag de uitgelezen gelegenheid om haar te leren kennen.

Liederen die goed gezongen kunnen worden bij de lezing uit Zacharia 8 zijn:

NLB 537 "Zo spreekt de Heer die ons geschapen heeft/Het lied van het oprechte vasten" (op de melodie van het bekendere 1001, "De wijze woorden en het groot vertoon")

NLB 770:1-4 "De Here, de heerser der aarde"

Liederen die gezongen kunnen worden bij de lezing uit Johannes 6 zijn:

NLB 383 "Zeven was voldoende, vijf en twee"

NLB 392 "Wie kent de eenvoud van het breken"

Verdere geschikte liederen rond het thema van Werelddiaconaat zijn:

NLB 995 "O Vader, trek het lot U aan"

NLB 1005 "Longing for light, we wait in darkness/Zoekend naar licht, hier in het duister"

Geloofsbelijdenis en Gebed

Geloofsbelijdenis

Wat wij geloven:

Van de Heer is de aarde en alles wat daar leeft, de wereld en wie haar bewonen.

Dag aan dag draagt hij ons. God laat zich kennen als een bevrijder van slaven, als een redder van armen. Hij doet recht aan de verdrukten en geeft brood aan de hongerigen.

Zijn liefde voor de wereld kent geen grenzen - zij is onvoorwaardelijk en tot alles in staat. Daarom laat God de wereld en de mensen niet los. Hij realiseert zijn plan en maakt zijn belofte waar: een rijk van vrede en recht, bestemd voor alle volken.

In Jezus is hij tastbaar dichtbij gekomen. In hem heeft Gods liefde zich voluit laten zien: kwetsbaar als een lam en sterker dan de dood. Op hem stellen wij onze hoop en onze verwachting.

Hij roept ons op hem na te volgen op wegen van gerechtigheid en barmhartigheid, ook waar dat onbegonnen werk lijkt. 'Geven jullie hun maar te eten', zegt hij. Zó gelooft hij in ons.

Ongeziene mensen ziet hij staan. Hij spreekt ze aan en gaat bij hen binnen. Hij eet met hen.

Naar zijn voorbeeld zijn wij geroepen oog te hebben voor wie buiten beeld is geraakt of geduwd: armen, zieken, ontrechten, onaanzienlijken, stemlozen, onaanraakbaren.

'Van hen is het koninkrijk van God,' zegt hij.

We komen hem tegen in de minste der mensen. We ervaren zijn nabijheid in het samenwerken met elkaar en met allen die, waar ook ter wereld, dezelfde wegen gaan. We weten ons geroepen om - met hen en met elkaar - te delen wat ons gegeven is: hart en verstand, geld en goed, brood en wijn.

In zijn voetspoor en in zijn geest doen wij wat we kunnen om voedsel te geven aan wie honger heeft, stem te geven aan wie monddood gemaakt is, recht te verschaffen aan wie recht ontzegd is, barrières te slechten voor wie bekneld wordt, - opdat mensen hier en overal tot hun recht en tot bloei kunnen komen.

God draagt ons - daarom worden wij niet moe. Hij gaat ons voor - daarom ligt onze weg open.

Zijn rijk is gekomen en het komt - daarom heeft ons werken zin.

God zij dank!

Roel Aalbersberg, met dank aan Karin Koolmees

Geloofsbelijdenis: Echt Waar?

In een droom liep ik een winkel binnen.
Achter de toonbank stond een engel.
ik vroeg: wat verkoopt u hier?
Alles wat u maar wilt, zei de engel.

O, zei ik, echt waar?
Ik wil dan graag vrede op aarde,
opheffing van onderdrukking,
geen honger meer,
een huis voor alle vluchtelingen...
Wacht even, zei de engel,
U begreep me verkeerd.
We verkopen hier geen vruchten,
enkel zaden...

Uit: Medemens 2, Kerk in Actie

Gebed: Geef uw mensen te eten

Laat ons bidden
voor hen die honger lijden in ons eigen land,
voor mensen wier enige keuken de voedselbank is
en wier voedsel door anderen vaak wordt weggegooid,
voor hen, van wie het menu van geluk afhangt en niet van planning.

Zorgzame God,
geef deze, uw mensen, te eten
en maak daarbij gebruik van onze vaardigheden en ons geweten.
Roei in ons politieke en private leven de onverschilligheid uit,
die vanwege overvoeding, honger niet meer herkent.
Laat ons bidden voor wie honger hebben
en ook voor wie goed gevoed zijn.

Laat ons bidden
voor de hongerenden in andere landen
waar de economie, belast met schulden,
niet kan beantwoorden aan menselijke noden,
waar op de velden verbouwd wordt wat ons tot voedsel dienen moet
door uitgehongerde arbeiders die nauwelijks worden betaald.

Zorgzame God,
voedt deze, uw mensen ook als dat betekent
dat regeringen schulden moeten kwijtschelden,
aandeelhouders minder winst kunnen maken
en onze diners het met minder gangen moeten stellen.
Want iedereen heeft recht op voedsel.
Laat ons bidden voor wie honger hebben
en ook voor wie goed gevoed zijn.

Laat ons bidden voor hen die hongeren naar gerechtigheid,
Voor mensen die ongelijke behandelingen rapporteren en documenteren;
voor mensen die strijden tegen tirannie
en mensen die hebzucht aan de kaak stellen;
voor mensen die politiek monddood zijn en gerechtelijk vervolgd worden.

Zorgzame God,
moge hun geploeter niet vruchteloos zijn
en mogen wij ook zelf onder hun aantal worden geteld.
Laat ons bidden voor wie honger hebben
en ook voor wie goed gevoed zijn.

Met op onze tafel het Brood van het Leven
dat weigerde zichzelf te voeden
omdat het voedsel wilde zijn voor anderen
bidden wij samen met zijn woorden:
Onze Vader...

*Iona-community, Engeland
Uit: Geef ons Heden ons dagelijks brood. Bidden met de armen. Jan Brock*